ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

О.Г. Данькевич, О.С. Опанасюк

Національний університет харчових технологій

У сучасної ринкової економіки і жорсткої конкуренції, в умовах перехідного періоду, в якому знаходиться Україна сьогодні, досить актуальним стало питання про економію та раціональне використання матеріальних ресурсів.

Мета аналізу використання матеріальних ресурсів полягає у визначенні за безпечності підприємства всіма видами матеріальних ресурсів, пошуку резервів більш раціонального їх використання і зниження матеріаломісткості продукції, що в свою чергу призведе до підвищення ефективності виробництва за рахунок раціонального використання ресурсів.

Проблема загострюється в умовах нестійкої перехідної економіки, коли процес відтворення капіталу порушується внаслідок руйнування виробничих зв’язків підприємств і неналагодженості нового господарського механізму. Підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів на сучасному етапі – одне з найважливіших завдань кожного суб’єкта господарювання, оскільки саме матеріальні витрати в багатьох галузях становлять значну частину витрат виробництва, від яких в основному залежить розмір прибутку. Прибуток є основним джерелом виробничого і соціального розвитку підприємства. Достатньо велика проблема дефіциту ресурсів, вимагають подальшого осмислення їх економічної природи, способів більш ефективного господарського використання.

Слід враховувати, що раціональне використання матеріальних ресурсів є невід’ємною частиною цілісного виробничого процесу на підприємстві. У зв’язку з цим у ньому діє єдина система факторів, яка визначає результати виробництва і рівень всіх його економічних показників, що відображають ефективність використання як матеріальних, так і трудових ресурсів.

Можна виділити три основні напрями дослідження проблеми підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства:

– технологічний (пошук способів зниження питомих затрат матеріалів на одиницю продукції в процесі її виробництва, поглиблення переробки сировини, зменшення відходів);

– вартісний (забезпечення безперервного обертання вартісної форми матеріальних ресурсів, стійке фінансове забезпечення процесу їх формування і використання);

– соціальний (стимулювання ефективного використання матеріальних ресурсів в умовах нових форм власності, усунення негативних наслідків такого використання, створення більш високого рівня мотивації дбайливого ставлення до ресурсів).

Ми вважаємо, ці напрями підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства, досить влучно відображають всі специфічні аспекти проблеми, і вони тісно взаємозв’язані і взаємообумовлені. Рух ресурсів в натуральній формі ґрунтується на їх ефективному обертанні у вартісній формі, що сприяє успішній реалізації завдань, що вирішуються відповідно до соціальних умов виробництва.

На нашу думку, важливим напрямком економії матеріальних ресурсів є скорочення втрат у виробничому процесі. Для цього потрібно забезпечити необхідні умови зберігання, перевезення як матеріальних ресурсів, так і готової продукції; раціонально готувати паливо, сировину, матеріали для подальшого оброблення в процесі виробництва, застосовувати ефективну, дійову систему економічного стимулювання працівників.

Отже, матеріальні ресурси – це об’єктивно необхідні умови функціонування виробництва. Вони все більше впливають на зростання його ефективності та якість роботи.